

Italijansko delovno ljudstvo je dokazalo svojo politično zrelost

Sekretariat Italijanske generalne konfederacije dela je sklenil, da se generalna stavka, katere se je udeležilo iz lastnega nagiba vse italijansko delovno ljudstvo, konča in je v tej zvezi podal izjavo, ki v njej med drugim pravi:

»Izvršni odbor Italijanske generalne konfederacije dela z zadovoljstvom ugotavlja veličasten in enodušen pristop k splošni stavki po vsej Italiji v znak protesta zoper podli atentat, ki ga je izvršil podkupljeni zločinec na Palmira Togliattija. Ta atentat je napad reakcionarnih sil na ljudske množice, ki se hrabro borijo za dokončen poraz fašizma in za doseg demokratičnih svobod in nacionalne neodvisnosti.«

Na seji italijanskega parlamenta je predsednik vlade De Gasperi odgovoril na interpelacijo glavnega tajnika Generalne konfederacije dela Di Vittoria in socialističnega prvaka Pietra Nennija.

De Gasperi je zelo ostro napadel sindikate in delavsko gibanje sploh in celo grozil, da bo vlada izdala nove ukrepe, da bi omejila sindikalne pravice in svobodo stavke. Izpodbijal je delavskemu gibanju pravico do udeležbe pri reševanju osnovnih političnih vprašanj, ki zadevajo državo, ter napovedal, da vlada ne bo ugodila zahtevi širokih ljudskih množic, ki zahtevajo njeno ostavko.

Za De Gasperijem je povzel besedo Di Vittorio, ki je naglasil, da volitve 18. aprila niso bile svobodne in da se po vsem tem De Gasperi ne more sklicevati na večino v parlamentu. Di Vittorio je ostro obsodil De Gasperijeve grožnje in žalitve na naslov komunistov in dejal, da je Komunistična partija v življenju italijanskega naroda odločilen činitelj v borbi za svobodo.

Di Vittorio je nato poudaril, da je stavka v kapitalistični družbi edino orožje, s katerim delavci razpolagajo in da bodo delavci tudi to svojo pravico branili kljub vsem grožnjam De Gasperija in njegove vlade. »Delavski razred Italije«, je zaključil Di Vittorio, »bo nadaljeval borbo zato, da ne bi pravice, zajamčene z ustavo, ostale mrtva črka na papirju.«

V imenu socialistične parlamentarne skupine je govoril Pietro Nenni. Ugotovil je, da je notranji minister Scelba po svoji lastni izjavi v parlamentu poslal v Genovi proti delavcem redno vojsko in tako prisilil vojake, da so izvrševali službo policistov. Dejal je: »To je najbolj žalostna stvar v vsej naši zgodovini in najnesramnejši dogodek demokršćanske politike.«

Nadalje je izjavil: »Splošna stavka dokazuje politično zrelost delavskega razreda in ljudstva ter dokazuje, da je sindikalna enotnost delavcev jačja kot kdaj koli prej.«

Ob zločinskem atentatu na Palmira Togliattija piše »Ljudska pravica« med drugim: »Ogabni zločin je pretresel delovno ljudstvo vsega sveta. Vsakomur je jasno, da gre za napad na celotno mednarodno demokratično fronto. Ni prvič, da so prestrašene kapitalistične klike segle po terorju, v slepi veri, da bodo tako zavrle kolo zgodovine. Vse dogajanje v Italiji pričča, da je reakcionarna De Gasperijeva vlada stopila na pot najtežjih izzivanj, na pot teptanja in dušenja ljudske volje. Zato za ta zločin ni odgovoren nihče drugi kot De Gasperijeva vlada in njeni naredbodajalci.

Beograjska »Borba« pa piše: »Revol-

verski strel, ki so zadeli Togliattija, niso povzročili ogorčenja samo v sredi italijanskega delovnega ljudstva, temveč v sredi vseh poštenih ljudi vsega sveta. Za teroristi stoji italijanska reakcija, ki se v svoji protiljudski politiki naslanja na zapadne imperialiste, od katerih dobiva moralno in gmočno podporo.«

Pariški »Humanité« objavlja uvodnik Andreja Carellea, ki razpravlja o atentatu na Palmira Togliattija. V uvodniku je med drugim rečeno: Kljub večini v skupščini in v senatu nima italijanska vlada za seboj ljudstva. Danes se še bolj vidi, kako pravilne so bile ocene Togliattija in Nennija, ki sta odločno zankala izide zadnjih volitev, ki so bili doseženi z dokazanim pritiskom in ustrahovanjem. Ali ni popolnoma

Sovjetski odgovor je pokazal nemško vprašanje v pravi obliki

Večina berlinskih časopisov je objavila na prvih straneh besedilo odgovora sovjetske vlade na noto treh zahodnih držav o položaju v Berlinu. Časopisi posebno poudarjajo, da so povzročile sedanji položaj v Berlinu samo ZDA, Britanija in Francija; zahodne države same uničujejo svojo pravico do udeležbe pri okupaciji Berlina, dočim je Sovjetska zveza pripravljena prevzeti preskrbovanje nemške prestolnice.

»Neues Deutschland« razkriva izzivalno kampanjo, ki jo vodi reakcionarni tisk o »bitki za Berlin« in poudarja, da tu ne gre za bitko za Berlin, temveč da je to borba za celo Nemčijo. Berlinsko vprašanje je mogoče rešiti samo, če se reši tudi celotni nemški problem.

»Berliner Zeitung« piše: Zahodnim državam ni dovolj, da so razkosale Nemčijo. Razkosati hočejo tudi Berlin in tako ovirati razvoj vzhodne cone. Ukrepe za zaščito Berlina in vzhodne cone

Monarhofašistična vlada noče prenehati s prelivanjem krvi

Radijska postaja Svobodna Grčija poroča:

»Fašisti iz Aten so ponovno zavrnili predlog začasne demokratične vlade za časten demokratičen sporazum, ki bi zagotovil državi in trpečemu ljudstvu red in mir. Atenski oblastniki, ki zvesto izpolnjujejo ukaze svojih angloameriških gospodarjev, so objavili, da bodo nadaljevali zločinsko delo državljanske vojne; namerno so popačili vsebino izjave začasne demokratične vlade in jo predočili kot slabost demokratične armade. Zadnje operacije pa so dokazale in dokazujejo nepremagljivo silo demokratične armade, ki zadaja monarhofašistom hujše udarce, kakor kdaj koli poprej.

Izjava začasne demokratične vlade izraža željo vsega grškega ljudstva, tudi »nacionalne garde« in poštenih oficirjev, ki morajo prelivati svojo kri, ker to žele in ukazujejo ameriški okupatorji in domači izdajalci. Izjava začasne demokratične vlade izraža željo grškega ljudstva po miru, kar dokazujejo tudi vedno bolj pogosti primeri, da enote monarhofašistične vojske nočejo več poslušati ukazov in se celo upirajo.

Demokratična armada je enotna in nepremagljiva in je zato pripravljena sprejeti vsak časten sporazum. Priprav-

razumljivo, zakaj sedaj italijansko ljudstvo zahteva, da odstopi taka vlada svoje mesto drugi vladi, ki bi lahko vzpostavila neodvisnost in suverenost italijanske republike?

Medtem pa plačanci ameriških imperialistov, nadaljuje Carelle, oborožujejo fašiste, obrekujejo delavski razred in se poslužujejo vseh sredstev, izzivanja, bede in krvi. To je Marshallov načrt »pomoči« v vsej svoji lepoti.

O zdravstvenem stanju Palmira Togliattija poročajo iz Rima, da se je zboljšalo. Namestniku sekretarja KP Italije Secchiju je izjavil, da se počuti bolje. V bolnišnici so mnenja, da se ni treba bati, da bi se bolezen ponovila in da ni vzroka za vznemirjanje.

so povzročile naravne težave za zahodne sektorje mesta, sedaj pa predstavnik zahodnih držav s svetohlinskim ogorčenjem kričijo o »blokadi«. Mar niso sami blokirali vzhodne cone in Berlina? Teh težav ne bi bilo, če bi zahodne države ne razkosale Nemčije, in jih bo lahko odstraniti, če se bodo hoteli zahodne države vrniti k načelu štiristranske uprave, ali pa če bodo uvidele, da je najbolje, če se iz Berlina odstranijo. Zahodne države blokirajo v Berlinu same sebe in so v tem podobne tisti smešni osebi, ki stoji na lastnem krilu in vpije, da jo nekdo drži.

»National Zeitung« poudarja, da je sovjetski odgovor pokazal nemško vprašanje v pravi obliki. Liberalni »Der Morgen« je posvetil uvodnik razkrivanju lažne propagande, ki jo uganjajo listi zahodnih sektorjev Berlina. Histerični vzdih, o »blokadi«, »zračnem mostu«, »strahovanju Berlina« itd. — pravi uvodnik — hočejo samo prikriti prave

ljena pa je tudi s svojo silo spametovati vsakega prodanega atenskega izdajalca. Mobilizirani sinovi ljudstva morajo prispevati svoj delež k pomiritvi z vstopom v vrste demokratične armade, da bi se čimprej končalo prelivanje krvi, ki upropašča Grčijo. Vse grško ljudstvo, matere, žene in sestre vojakov in pripadnikov »nacionalne garde«, ki jih monarhofašisti pošiljajo v smrt na Gramos, zahtevajo, naj preneha prelivanje krvi, ki služi samo interesom tujcev in atenskimi izdajalcem.«

Radijska postaja Svobodna Grčija poroča nadalje, da je deseta monarhofašistična divizija z deli druge divizije dne 15. julija nadaljevala z napadi na sektorju Rahi, Lioca, Leukavia in Zuzuli na področju Pinda, medtem ko je drugi del monarhofašističnih enot napadal v smeri Skurcija. Vsi napadi so bili odbiti. Sestreljene je bilo eno sovražno izvidniško letalo. Na sektorju Konice so bili odbiti krajevni napadi sovražnika v smeri Pogoniskosa.

Hudi boji so tudi v območju Epira, zahodne, osrednje in vzhodne Makedonije, zahodne Trakije, Tesalije in Rumelije.

Po doslej zbranih podatkih je imel sovražnik v borbah dne 15. julija 110 mrtvih in 315 ranjenih.

vzroke za sedanji položaj v Berlinu. Tudi tisk v drugih naprednih državah pozdravlja sovjetski odgovor, ki je razčistil dejanski položaj v Berlinu, in poudarja, da so se zapadne sile s kršitvijo obstoječih dogovorov same odrekale pravici do nadaljnje soudeležbe pri sedbi Berlina.

Romunski list »Romania libera« podčrtava pomen sovjetske note in pravi: Iz odgovora Sovjetske zveze lahko vidi ves svet, kdo dejansko želi demokratično rešitev nemškega problema in kdo ustvarja pod raznimi pretvezami v Nemčiji ugoden položaj za vojne hujskače. Če želijo zapadne sile ostati v Berlinu, se morajo držati potsdamskih dogovorov. V nasprotnem slučaju se odrekajo pravici soudeležbe pri upravi Berlina.

Madžarski »Szabad Nep« pa pravi, da je dala Sovjetska zveza zapadnim silam primeren odgovor. Sovjetska zveza, ki je razbila nemški fašizem in zaključila njegov poraz v Berlinu, ne bo dopustila, da bi postal Berlin ponovno oporišče nedemokratičnih sil.

Glasilo KP Anglije »Daily Worker« pa piše: »Izjava sovjetske vlade, ki pravi, da je sovjetska vlada pripravljena z lastnimi sredstvi zagotoviti preskrbo prebivalstva celotnega Velikega Berlina, izpodbija propagando zunanjega ministarstva, ki trdi, da Velika Britanija brani prebivalce zapadnih sektorjev Berlina pred nevarnostjo lakote. Sovjetska nota tudi jasno opozarja, da so se zapadne države same odrekale svoji pravici do nadaljnje okupacije Berlina.«

»Zapadne države morajo popolnoma spremeniti svojo politiko do Nemčije,« nadaljuje »Daily Worker«, »ali pa morajo oditi iz Berlina. Sovjetski odgovor pušča odprta vrata za prijateljske razgovore.«

Sovjetska zveza - največja opora za mir

Ob tradicionalni proslavi »Slovanskega dneva« so bile v Devinu pri Bratislavi slovesnosti, ki so se jih udeležili predsednik ČSR Gottwald, člani vlade, in predstavniki slovanskih komitejev.

Na proslavi je govoril predsednik Klement Gottwald o varšavskem posvetovanju zunanjih ministrov ZSSR in držav ljudske demokracije ter naglasil, da je to posvetovanje predvsem svetom odkrilo politiko, ki jo zasledujejo zapadne sile v Nemčiji zato, da bi vzpodbudili nemški imperializem.

»Slovanski narodi«, je dejal Gottwald, »so znova dokazali svoje globoko razumevanje enakopravnosti vseh narodov ter pri razgovorih upoštevali blaginjo nemških demokratičnih sil. Prepričani smo, da je interes nemškega naroda povezan z mirom na svetu in da bo demokratična Nemčija prenehala ogrožati svoje sosede, ko se bo znebila mednarodnih imperialistov. Ni prav nobenega dvoma o tem, da je taka politika slovanskih narodov za mednarodno reakcijo velika zapreka v njenih načrtih, kajti slovanskim narodom je pridobila simpatije demokratičnih ljudi v vseh državah in mogočno utrjuje avtoriteto slovanskega naroda na vsem svetu.«

Na tem slovanskem dnevu je bil prečitan manifest, v katerem se med drugim poudarja, da je sila slovanskega razreda v predanosti miru in da ni nobene večje zaslombe in opore v boju za mir, svobodo in neodvisnost, kot pa je sila, ki je premagala nacistično Nemčijo in osvobodila narode nemške nadvlade. Ta sila je zmogljiva vesela socializma — Sovjetska zveza. Iskreno in trdno razmerje do Sovjetske zveze je temeljni predpogoj resnične slovanske in varne mirovne politike.

Takšna je jugoslovanska stvarnost

Vladimir Dedijer, ki ga čitatelji »Slovenskega vestnika« poznajo že iz podlistka »Peta ofenziva«, je objavil v beograjski »Borbi« članek, iz katerega posnemamo naslednje: Našega človeka najbolj boli žalitev, češ, da Komunistična partija Jugoslavije vzgaja ljudske množice v protisovjetskem duhu; da hoče skriti in omadeževati zasluge Sovjetske zveze v pretekli vojni in da hoče dandanes omalovaževati vlogo Sovjetske zveze kot voditeljice protimperalistične fronte.

Te vrste predvsem naslavljam v razmišljanje našim kritikom.

Oglejmo si najprej najbolj množično sredstvo agitacije in propagande, dnevno časopisje. Koliko piše »Borba« o Sovjetski zvezi in seznanja jugoslovanske množice z uspehi četrte stalinske petletke, v kakšni meri popularizira zunanjo politiko Sovjetske zveze? V kakšni meri opravlja »Borba« to nalogo v primeri z glasilji komunističnih partij Bolgarije, Romunije, Madžarske, Češkoslovaške, Italije in Francije?

Po statističnih podatkih Direkcije za informacije pri vladi FLRJ, je »Borba« leta 1947 pisala več o Sovjetski zvezi, o njeni zunanji politiki, o uspehih sovjetskih ljudi pri krepitvi njihove socialistične domovine, kakor »Rabotničko delo«, glasilo KP Bolgarije, kakor »Scantea«, glasilo KP Romunije, kakor »Szabad nep«, glasilo KP Madžarske, kakor »L' Humanité«, glasilo KP Francije in kakor »Unità«, glasilo KP Italije.

»Borba« je svojim bralcem v Jugoslaviji nudila več gradiva o Sovjetski zvezi glede na prostor v listu, kakor glasila omenjenih partij bralcem v svojih deželah, in sicer v primeri:

- z »Rabotničeskim delom« za 13,8%;
- s »Scantejo« za 137%;
- s »Szabad nepom« za 155%;
- z »Rude pravom« za 208%;
- z »Unita« za 236%;
- s »Humanitjem« za 850%.

Podrobnejša statistika nudi naslednjo sliko:

»Borba« je od vsega prostora posvetila Sovjetski zvezi 7,4%, in sicer zunanji politiki ZSSR 4,7% notranjemu življenju ZSSR pa 2,7%. Podatki so zbrani iz 310 lanskih števil »Borbe«.

»Rabotničko delo« je posvetilo zunanji politiki ZSSR 3%, notranjemu življenju ZSSR pa 3,5%, skupaj 6,5% prostora. Podatki so zbrani na podlagi pregleda 267 števil lanskega »Rabotniškega dela«.

»Scantea« je posvetila zunanji politiki ZSSR 1,3%, notranjemu življenju ZSSR pa 1,77%, skupaj 3,07% prostora. Podatki so zbrani na podlagi pregleda 227 števil »Scantea« iz leta 1947.

»Szabad nep«, je posvetil zunanji politiki ZSSR 1,48%, notranjemu življenju ZSSR pa 1,38%, skupaj 2,86% prostora. Podatki so zbrani na podlagi pregleda 230 števil »Szabad nepa« iz leta 1947.

»Rude pravo« je posvetilo zunanji politiki ZSSR 0,41%, notranjemu življenju ZSSR pa 1,96%, skupaj 2,37% prostora. Podatki so zbrani na podlagi pregleda 304 števil »Rude prava« iz leta 1947.

»Unita« je posvetila zunanji politiki ZSSR 0,9%, notranjemu življenju ZSSR pa 1,3%, skupaj 2,2% prostora. Podatki so zbrani na podlagi pregleda 178 števil »Unita« iz leta 1947.

»Humanitje« je posvetila zunanji politiki ZSSR 0,26%, notranjemu življenju ZSSR pa 0,62%, skupaj 0,88% prostora. Podatki so zbrani na podlagi pregleda 272 števil »Humanitja« iz leta 1947.

Iz teh primerov je razvidno, kako je Komunistična partija Jugoslavije, po svojem glasilu »Borbi« tolmčila ljudskim množicam v naši državi vlogo Sovjetske zveze, tako v zunanji politiki, kakor glede socialistične graditve. Ti primeri so še en dokaz splošnega odnosa nove Jugoslavije do Sovjetske zveze.

Ta odnos se ni spremenil tudi leta 1948 in se sploh ne more spremeniti. Omenili bomo še en primer z drugega področja agitacije in propagande. Navedli bomo podatke o tem, koliko sovjetskih knjig je bilo prevedenih in izdanih v Jugoslaviji v prvih štirih mesecih letos, v primeri z drugo deželo ljudske demokracije, n. pr. s Češkoslovaško.

V Jugoslaviji je bilo v prvih štirih mesecih letos prevedeno iz tujih jezikov

287 knjig, na Češkoslovaškem pa 277. Od tega odpade v Jugoslaviji na sovjetske knjige 225 knjig ali 78,39% skupnega števila prevedenih del iz tujih jezikov. Na Češkoslovaškem so pa prevedli le 57 sovjetskih knjig ali 20,58%.

V Jugoslaviji je bilo v prvih štirih mesecih letos prevedeno le 34 angleških, ameriških in francoskih izključno klasičnih del ali 9,80%, torej skoraj osemkrat manj, kakor sovjetskih knjig. Na Češkoslovaškem pa je bilo nasprotno. V prvih štirih mesecih letos je bilo na Češkoslovaškem prevedeno skupaj 134 angleških, ameriških in francoskih del — in sicer ne le klasičnih — 60% vseh izdanih prevodov, torej trikrat več angleških, ameriških in francoskih knjig kakor sovjetskih.

Meseca maja se je to razmerje še povečalo. V Jugoslaviji je bilo izdanih 81,97% prevodov sovjetskih knjig od skupnega števila prevodov, angleških, ameriških in francoskih pa samo 6,3%. Na Češkoslovaškem pa od prvega maja do 4. junija letos odpade na sovjetske prevode komaj 15,8%, na angleške, ameriške in francoske pa 59,6%.

Preidimo na tretji primer, na najmočnejše sredstvo agitacije in propagande, na film.

Kako je v tem pogledu v Jugoslaviji? Ali si je Komunistična partija Jugoslavije prizadevala nuditi jugoslovanskim množicam čim več sovjetskih ali ameriških filmov — filmov iz Sovjetske zveze, ki se odlikujejo z idejno in umetniško čistostjo, prikazujejo patriotizem sovjetskih ljudi v domovinski vojni in dandanes v socialistični graditvi in bu-

dijo pri gledalcih plemenita čustva, ter prikazujejo enakopravnost narodov v Sovjetski zvezi; filmov, ki skratka oborožujejo naše množice v borbi za socializem — alj ameriških filmov, ki pa v ogromni večini govorijo o rasni nestrpnosti, povečujejo izkoriščanje človeka po človeku in vodijo mladino v zločine? Kakšna je v tem pogledu politika Jugoslavije in kakšna drugih dežel ljudske demokracije?

Tokrat bomo vzeli kot primer Madžarsko. Iz statistike je razvidno, da na Madžarskem prikazujejo največ ameriške filme, to pa ne le 1945., temveč tudi 1947. Na Madžarskem so leta 1945. predvajali 43 ameriških filmov ali 54,62% vseh igranih filmov, medtem ko je bilo sovjetskih filmov komaj 29 ali 36,78%. Leta 1946 se je število ameriških filmov na Madžarskem povečalo skoraj za dvakrat, na 81 ali 55,48% medtem ko so igrali komaj 37 sovjetskih filmov ali 25,35%.

Kar je najbolj nerazumljivo leta 1947., ko je Komunistična partija Madžarske zelo utrčila svoje pozicije v primeri s prejšnjimi leti, da je število ameriških filmov doseglo 100 in hkrati s francoskimi in ameriškim filmi ter filmi iz drugih kapitalističnih dežel doseglo skupni odstotek 82,7%. Prikazali pa so komaj 34 sovjetskih filmov ali 16% vseh filmov.

Kakšno je pri nas razmerje med sovjetskim in ameriškim filmom?

Leta 1945. je bilo v Jugoslaviji prikazano 45 sovjetskih filmov ali 20,09% vseh, ameriških pa 102 ali 45%, in sicer predvsem iz zaloga, ki smo jih našli ob

osvoboditvi dežele. Leta 1946. se je razmerje spremenilo: sovjetskih filmov 127 ali 33,34%, ameriških pa prav tako 127 ali 33,34%. Lani je bilo prikazanih 137 sovjetskih filmov ali 46,58%, ameriških pa komaj 38 ali 10,4%.

Letos v prvih petih mesecih je bil ameriški film skoraj popolnoma izpodrinjen. Od 1. januarja 1948 do 1. julija t. l. je bilo prikazano 188 sovjetskih filmov ali 71,2%, ameriških pa komaj 7 ali 2,6%.

Ti rezultati so bili doseženi zaradi vztrajnega dela Komunistične partije pri ideološki vzgoji ne le svojega članstva, temveč tudi najširših plasti.

Tudi to je jugoslovanska stvarnost.

Od 9. do 15. julija so v Prazi prikazali 31 ameriških filmov, 17 angleških, 10 francoskih, 1 belgijskega in le 18 sovjetskih ter 4 češkoslovaške filme.

V Beogradu so pa od 9 do 15. julija prikazali 24 sovjetskih filmov, 5 francoskih in enega češkega in komaj 1 edinega ameriškega.

Tudi to je jugoslovanska stvarnost.

Komunistična partija Jugoslavije tako v tisku, založniški delavnosti in filmu dosledno sledi svoji liniji popularizacije Sovjetske zveze. Ne bomo naštevati več primerov. Namen tega članka ni kritizirati kulturne politike drugih partij, temveč z dejstvi pokazati neutemeljenost obtožbe Informacijskega biroja o našem odnosu do Sovjetske zveze. Namen tega članka je še enkrat izpričati, kako vztrajno je delo Komunistične partije Jugoslavije, da bi se delovne množice seznanile s pridobitvami Sovjetske zveze.

Takšna je jugoslovanska stvarnost. Od tu izvira takšna enotnost v naši Partiji in tolikšno soglasje našega ljudstva, ki zavrača nepravilne obtožbe Informbiroja.

Danes se prične V. kongres KPJ

Na podlagi sklepa CK KPJ z dne 20. maja t. l. se bo pričel danes v Beogradu V. kongres Komunistične partije Jugoslavije.

Sporočilo plenuma CK KPJ o sklicanju V. kongresa Partije niso sprejeli z velikim navdušenjem v vsej državi le člani Partije, temveč tudi široke delovne plasti, predvsem delavski razred. Delovni kolektivi najboljših podjetij in največjih gradbišč so sprožili v proslavo kongresa mogočen val tekmovanja, ki se čedalje bolj širi, zajema nova in nova podjetja in prehaja iz mest na vasi, na kmetijske zadruge.

Vse to kaže, kako trdni so stiki med Partijo in najširšimi delovnimi plastmi in kako velikansko ljubezen in ugled uživa Partija med ljudstvom ter da se delavski razred, delovni kmetje in ljudska inteligenca zavedajo pomena V. kongresa za nadaljnjo graditev dežele na poti v socializem.

To je prvi kongres v domovini, ki se je osvobodila notranjih in zunanjih izkoriščevalcev. Sklican je po dolgem in težkem razdobju ilegalnega dela Partije, po zmagi nad nemško-fašističnimi zavojevalci in domačimi izdajalci, po številnih uspehih pri ekonomski graditvi države ter polaganju prvih temeljev za zgraditev socialističnega družbenega reda.

Pomen kongresa bo med drugim tudi v tem, ker bo pokazal vsemu partijske-

mu članstvu in delovnim množicam države, da borba za socializem nikakor ni lahka, da zahteva mobilizacijo vseh sredstev in vseh delovnih ljudi, da se ta borba ne razvija sama od sebe, temveč da je treba za njen uspeh zavestno in načrtno voditi vse življenje države.

Kongres bo tako odigral vlogo mobiliziranja in organiziranja ne le partijskega članstva, temveč po njem tudi Ljudske fronte in delovnih množic sploh za uspešnejše delo, uspešnejše vodstvo na poti v socializem.

Po vsej Jugoslaviji se je razvilo tekmovanje v počastitev V. kongresa KPJ, ki je zajelo od delavcev v tovarni pa do delavcev na njivah slehernega delovnega človeka.

Delovni ljudje Jugoslavije s povečanimi napori izražajo svojo predanost in ljubezen do Partije in njenega vodstva. Dan za dnem sporoča delovno ljudstvo iz tovarni in vasi nove delovne zmage v čast velikemu dogodku v življenju jugoslovanskih narodov — V. kongresu Jugoslavije. K predkongresnemu tekmovanju sprejemajo kolektivi še nove obveznosti, s katerimi hočejo še prav posebej poudariti velik pomen kongresa. Na dan pričetka kongresa 21. julija bo delavstvo z enodnevnim tekmovanjem še povečalo produkcijo. Na množičnih sestankih so izdelali tekmovalne načrte za ta dan.

Madžarske Jugoslovane hočejo prisiliti k obsodbi KP Jugoslavije

Glavni kontrolni odbor madžarske Partije delovnega ljudstva je izključil iz stranke generalnega sekretarja Demokratične zveze južnih Slovanov na Madžarskem in narodnega poslanca Antona Roba ter vse ostale člane izvršilnega odbora centralne uprave Zveze južnih Slovanov, ker niso hoteli obsoditi CK KPJ v zvezi z resolucijo Informbiroja.

Izvršilni odbor centralne uprave Demokratične zveze južnih Slovanov v Madžarski je sprejel resolucijo, v kateri ostro protestira proti odvzemu poslanskega mandata ter izključitvi Antona Roba iz madžarske Partije delovnega ljudstva. V resoluciji tudi zahteva, naj prenehajo s pritiskom na Demokratično zvezo južnih Slovanov in preprečijo protizakonito teptanje pravice Demokratične zveze, za katere je jamčila vlada madžarske republike.

Madžarska policija pa je aretirala člana osrednje uprave Demokratične zveze

južnih Slovanov v Madžarski Edvarda Karagiča in Mate Tomiča, ker sta zavrnila zahtevo osrednjega komiteja madžarske Partije delovnega ljudstva, naj obsodita CK KPJ v zvezi z resolucijo Informbiroja. Aretacijo so izvedli takoj po konferenci v Mohaczu, ki jo je organizirala madžarska Partija delovnega ljudstva za jugoslovansko narodno manjšino z namenom, da bi jo prisilili, da izda resolucijo, v kateri bi obsodila CK KP Jugoslavije. Mato Tomič je na konferenci zavračal obrekovanje in nepravilne obtožbe madžarske Partije delovnega ljudstva nad CK KPJ. Vsi navzoči pripadniki jugoslovanske narodne manjšine so odločno zavrjnili klevetniško resolucijo proti CK KPJ, ki jo je na konferenci predložil predstavnik Partije delovnega ljudstva.

Ob tej nezakoniti aretaciji je poslal izvršilni odbor Demokratične zveze južnih Slovanov notranjemu ministrstvu ogorčen protest, v katerem pravi med

drugim: »Naša organizacija ni z ničemer zaslužila, da bi aretirali njene funkcionarje, kakor se je zgodilo s Karagičem in Tomičem. S takšnim ravnanjem se krši pravice, ki jih zakon jamči jugoslovanski manjšini v Madžarski.«

Protj temu ravnanju madžarskih oblasti so protestirali tudi učitelji in učiteljski pripravniki jugoslovanske narodne manjšine na Madžarskem. V svoji resoluciji ugotavljajo, da je to ravnanje kršitev najosnovnejših pravic južnih Slovanov v Madžarski.

Drobne novice

V Zagrebu bodo letos uredili 10 km cest, za kar je določenih 135.000.000 din. Tlakovali bodo številna cestišča v novih ulicah in popravili mnogo starih cest.

Na Hrvatskem so začeli junija t. l. načrtno pritegovati nove delovne moči v gospodarstvo. Po neopolnih podatkih so zaposlili v Dalmaciji na zveznih kmetijskih posestvih tisoč novih sezonskih delavcev. V Slavoniji, Gorskem kotaru in v Liki je dobilo delo 2000 sezonskih delavcev. Razen tega so zaposlili več sto delavcev še v gozdovih in na stavbiščih. Skupno so pridobili okrog 40.000 novih delovnih moči.

V Titogradu so doslej zgradili že več sodobnih stanovanjskih hiš, kjer se je nastanilo 185 družin. Kmalu se bo v nova stanovanja vselilo še 75 družin. Letos bodo dogradili dve osnovni šoli, končano pa bo tudi delo pri srednjetehtnični šoli. Med javnimi poslopiji bodo letos dogradili pošto, poslopje Investicijske in Narodne banke, državni hotel, narodni magazin in začasno stavbo kmetijskega ministrstva. Pri gradbenih delih pomaga prostovoljno nad 10.000 članov Ljudske fronte.

V Dalmaciji bodo letos zgradili 71 šolskih poslopij. Pred vojno so imeli 287 šol. poslopij; med vojno je bilo 147 šol porušeni ali požganih. Doslej so popravili 131 šolskih poslopij. Letos bodo popravili še druga poslopja in sezidali 71 novih.

Na Hrvatskem so v letošnjem prvem polletju številne mestne ekonomije, ki so bile ustanovljene lani ali šele letos, že mnogo pripomogle, da se je izboljšala preskrba mestnega prebivalstva in se pocenila povrtnina. Ekonomije se ukvarjajo predvsem z zelenjadarstvom, le nekaj jih je, ki redijo tudi živino in zalagajo mesta z mesom in mlekom. Ekonomija v Slavonskem brodu redi 1000 kokoši in okrog 400 prašičev, ekono- nomija v Pulju pa ima 120 krav.

Po naši zemlji

„DAN ŽETVE“

manifestacija enotnosti kmetov in delavcev

V nedeljo, 18. julija 1948 je okrajni odbor Kmečke zveze za Slovensko Koroško Pliberk priredil na Blatu svojo veliko kmečko prireditev »Dan žetve«. Običajno tekmo žanjic je izpopolnil letos še s prikazovanjem strojne žetve z odlagalnikom. Za pester spored prireditve so še poskrbeli pliberški pevski zbor pod vodstvom tov. Z. Hartmana, domača godba iz Podkrajja, cirkovski in vogrški pionirji ter dekleta s koloplesom in petjem.

Lepo in mirno popoldne je bilo in samotnemu potniku, ki je šel v prvih popoldanskih urah iz Pliberka na Blato, se je zdelo, da se je celotno prebivalstvo po trudapolnem delu med tednom vleglo k počitku. Kar naenkrat okoli tretje ure pa so pričeli ljudje trumoma prihajati od vseh strani in rešov pašnik na Blatu, kjer je bil nad vhodom mogočen slavolok: »Sveta si zemlja, in blagor mu, komur plodiš«. Ljudje so posedli po sencah in čakali, da je domači hišni zvon pričel naznanjati pričetek »Dneva žetve«. Velika množica — okoli 1500 ljudi, kmetje in delavci iz vse okolice — se je strnila okoli odra, kjer je po pesmih »Jes sm an burn pavr« in »Slovenji kremeniti« otvoril dan žetve tov. Mirko Kumer, pozdrvil vse navzoče ter poudaril, da je velika udeležba dokaz, kako trdno sta povezana kmet in delavec in kako sta eden od drugega odvisna.

Ob sviranju godbe se je pričela nato vsa množica pomikati proti črnčevi nji- vi, kjer se je vršila tekma žanjic in žetve s strojem. Žanjice so si izžrebale vsaka svoj predel — 25 m² — in ob prvem udarcu na boben se je ob spremljanju godbe pričela tekma. Ni trajalo dolgo, ko je prva vzdignila svoj srp v znak, da je že požela. Po končani tekmi je šla potem na delo ocenjevalna komisija, ki je pregledala delo glede hitrosti in ocenila število, obliko in velikost snopov, upoštevajoč vezavo, strnišče, čistočo in eleganco pri delu. Medtem je pričel na enako odmerjeni velikosti njive svoje delo stroj, za katerim je povezovalo 8 blaških deklet. Izmed 13 deklet je prva požela 25 m² v 7 minutah 40 sekundah, zadnja pa v 13 minutah. Povprečno računano je rabilo 13 žanjic za isti predel njive 10 minut in 20 sekund, kar je požel stroj odlagalnik, za katerim je vezalo 8 deklet, v 5 minutah in 30 sekundah. Žanjice so se vsedle k malci in ko so končale, se je podalo ljudstvo spet na rešov pašnik, kjer je navzoče pozdravil predsednik pokrajinskega odbora Kmečke zveze za Slovensko Koroško tov. Matevž Krasnik in jim ob enem izrazil pozdrave kmečkega prebivalstva iz Roža.

Po ubranih pesmih »Polje, kdo bo tebe ljubil« in »Hej tovariši« je govoril tajnik Kmečke zveze za Slovensko Koroško tov. Blaž Singer. V svojem govoru je v prisotnosti vseh slojev delovnega ljudstva ugotovil, da je bilo delovno ljudstvo, delavci in kmetje, vedno med seboj povezano in da danes ponovno manifestira to povezanost kljub vsem razbijaškim poizkusom izkoriščevalcev in njihovih strank, ki klečeplazijo in se udinjajo imperialistom. Veličastnemu zboru delovnih ljudi je položil na srce in ga opomnil, naj se v današnji težki gospodarski krizi nikar ne pusti zavajati v medsebojna trenja od protiljudskih šovinističnih elementov, ki skušajo z lažmi in grožnjami razdvojiti delovno ljudstvo Slovenske Koroške in sejati med njim sovraštvo. Ko je nakazal in razkrinkal namere gospodarskega uničenja kmeta Slovenske Koroške, je dejal: »Mi vemo, da potrebuje delavec hrane in mi smo mu jo pripravljene dati, kolikor le moremo. To bomo pa v zadovoljivi meri mogli šele takrat, ko bomo v ljudskem zadržanosti sprejemali iz rok delavca po pravičnih cenah orodje

in stroje ter gnojila, da bomo lahko zvišali naše pridelke. Šele takrat, ko bosta uničena navmesni profit prekupčevalcev in profit industrialcev, bosta kmet in delavec v resnici svobodna. Naj sovražniki našega ljudstva še tako besnijo, resnica je, da je za delavca in kmeta Slovenske Koroške edina pot iz te krize in iz tega izkoriščanja priključitev k Titovi Jugoslaviji, kamor tudi hočemo in spadamo.«

Zatem so še nastopili pionirji s svojimi prizori in recitacijami, dekleta so pa zarajala koloples. Predsednik pripravljalnega odbora, tov. Mirko Kumer je nato objavil oceno ocenjevalne komisije. Prva je bila tov. Rozika Miklavčič. Predsednik Kmečke zveze za Slovensko Koroško, tov. Krasnik ji je izročil kot nagrado lepo umetniško izdelano kaseto za šivanje. Nadalje so dobile nagrade še tovarišice Nahbar Nežka, Slanič Marica in Nahbar Micka. Vsaka tekmovalka pa je sprejela še poseben knjižni dar za spomin na »Dan žetve 1948«. Pliberški pevski zbor je zaključil prireditev s pesmijo o svobodi. Nato se je staro in mlado ob neprenehnem sviranju godbe veselo zavrtelo. Ljudski ples se je nadaljeval do poznega večera.

»Dan žetve« na Blatu je bila mogočna manifestacija za enotnost in skupnost kmeta in delavca v borbi za doseg svojih svobode.

Prva slovenska igra v Vrbi

Prvič so igrali slovensko igro v Vrbi. Nova Miklova Zala, ki so jo igrali Kostanjčani v nedeljo, dne 18. 7. pri Šoicu, je privabila naše ljudi od blizu in daleč v tako velikem številu, da jih je komaj sprejela velika dvorana. Ta veliki obisk je manifestiral našo veliko ljubezen do naše slovenske kulture, do naše pesmi, in naše slovenske besede. Prva slovenska igra v Vrbi, igrana v današnjem času, je znak, da slovenskega ljudstva na Koroškem niso strla leta, ki ležijo v grozi za nami in da si prav danes bolj živo kot kdaj poprej želi življenja v svoji slovenski prosveti.

Prireditve so olepšali in izpopolnili peveci in tamburaši iz Škofič, ki so za uvod zaigrali melodije naših partizanskih pesmi in ubrano zapeli našo najboljšo znano koroško narodno pesem »Njav čez izaro«. Nato je spregovoril tajnik Slovenske prosvetne zveze tov. Tonče Schlapper in raztolmačil pomen Miklove Zale za nas koroške Slovence, ki živimo v času, ko bo našo narodno delo in naša trdna strnjeno v skupni borbi za našo dokončno osvoboditev sodooločala pri pravični rešitvi koroškega vprašanja. Dejal je med drugim:

Nova Miklova Zala, ki je manifest naše narodne zavesti, zvestobe in neuklonljivega vztrajanja, ki je primer stoletne borbe našega teptanega naroda za svoje pravice, je postala koroškemu Slovincu vzor njegovega slovenskega narodnega bitja. Nova Miklova Zala, ki

je stopila iz ozkega okvirja Št. Jakoba in Roža in postala resnično koroška, slovenska Miklova Zala, mora bodriti in poživljati slehernega Slovence, ki se zaveda, da Miklova Zala ni le povest in spomin na nekdanje čase, temveč nadaljevanje našega narodnega boja za obstoj, za osvoboditev in osamosvojitve našega naroda.

Prepričan sem, je nadaljeval, da se bo ob koncu današnje igre marsikdo vprašal, ali imajo besede, ki jih izgovarjajo v novi Miklovi Zali nastopajoče osebe, nespremenjeni pomen tudi še danes, čeprav živimo mnogo stoletij za onimi dogodki, ki so dali pogoj in povod tej naši slovenski koroški narodni drami. Ali nam ne kliče naša vest ob času, ko nam ponovno prizadevajo krivice, da se naj združimo v borbi za pravice našega naroda, kakor pravi odposlanec kmečkega punta svojim rožanskim rojakom: »Vsak svoje strehe pred nevarnostjo rešiti ne more, le združeni sovragu lahko postavimo se v bran.«

Le združeni bomo lahko kljubovali vsem onim silam, ki skušajo danes še barantati z našimi pravičnimi zahtevami, z našo s krvjo naših nepozabnih junakov prepojeno in ljubljeno domačo zemljo.

Junake, ki so padli za našo boljšo bodočnost, ne preštevamo s številkami, ker pregloboko spoštujemo njihovo veliko žrtev. Tudi ne preštevamo življe-

nja, vzrasla iz krvavih žrtev našega slovenskega naroda, za katere hočejo tuji mogotci danes prekupčevati. — »Kmet sem, ne kramar kakor vi« — pravi Serajnik Tresoglavu, »in življenja zame niso številke« — in mi govorimo danes te besede trdo in neizprosno za njim.

Kmetje smo in delavci in prekupčevanja so nam tuja. Posebno ne poznamo prekupčevanja s tako sveto stvarjo kot je narod in zemlja. Vsem hlapčevskim mešetarjem, ki še hodijo danes po nalogu imperialističnih gospodarjev med nas, bomo odgovorili z besedami Serajnika, ki jih je vrgel podlemu in izdajalskemu židu v obraz: »Vrnite Tresoglav se nazaj k pesjanom, in recite jim, da mi Korošci z našo krvjo ne barantamo.« Ob koncu je tov. Schlapper dejal:

Kakor je Miklova Zala v trdni neuklonljivosti čakala dan vrnitve v domačo vas, tako verujemo tudi mi v dan, ko bomo začeli svobodni v svobodni domovini ustvarjati in graditi napredni in lepši svet svetlejšje in srečnejše bodočnosti.

Globoko je občinstvo doživljalo potek igre in burno odobravalo odigrane slike. Kot vedno pri prireditvah Miklove Zale je tudi tokrat zgrabilo gledalce v osmi sliki, ko izgovarja Zala najbolj hrepeneče besede po svobodi in rešitvi iz ječe sovraga. Ob tem prizoru nam je dozorel trdni sklep, da bomo zastavili vse sile v to, da rešimo slovensko ljudstvo na Koroškem iz ječe in trpljenja, v katerem životari človeka nevedno življenje. Strnili bomo borbene vrste in se umirili šele, ko nam bo napočil dan naše dokončne svobode in združitve z našimi brati, ki danes že živijo na svobodni zemlji naše matične domovine Federativne ljudske republike Jugoslavije. A.S.

ŽELEZNA KAPLA

Pred kratkim sem srečal na trgu v Železni Kapli mladega kmeta Petra Lipuša pd. Zležiča v Lobniku, ko se je jezil, da mora za občino hoditi po okolici in kontrolirati zaradi koloradskih hroščev. Kot bi ne bilo drugega za ta posel. V Železni Kapli mrgoli različnih delomrznežev, ki bi jih občina prav lahko zaposlila s takim delom. A ne. To mora kmet, ki je, kot je primer pri Zležiču, takorekoč sam za delo, katerega je pri gorskem kmetu vedno mnogo. Za slovenskega kmeta se oblasti malo zmenijo, čeprav je letos v našem kraju hudo gospodariti. Sneg je višjim kmetom zapadel junija meseca vse žito, poleg tega pa je bila še 11. julija slana, ki je uničila gorskim kmetom skoraj vse pridelke sočivja in krompir. Seveda se ne moremo čuditi, da se oblasti ne zmenijo za delovnega človeka, saj zastopajo interese kapitalistov, spekulantov in oderuhov, katerih v Železni Kapli ni malo.

Tako je torej v Železni Kapli in okolici. Zato pa želimo skorajšnje ljudske oblasti. Dovolj smo dali žrtev v borbi proti fašizmu. Stodvajset partizanskih junakov leži pri Mariji devici v Trnju na pokopališču, ki so dali življenja za to, da si bo delovno ljudstvo tudi naše občine nekoč krojilo usodo svojega težkega življenja samo, in da bomo na lastni zemlji svoji gospodarji. — er

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

NAZNANJA:

Igralci SPD »Kajuh« iz Št. Petra na Vašinjah gostujejo v nedeljo, dne 25. 7. 1948 s šaloigro »Glavni dobitke« na Kostanjah pri Žvanu (na Koroškem). Sodelujejo tamburaši in peveci.

25. 7. 1948 ob 14. uri gostuje SPD »Gorjanci« iz Kotmare vesi z igro »Razvalina življenja« v društvenem domu v Selah. Sodeluje moški in mešani pevski zbor iz Kotmare vesi.

KZ-LERJI, POLITIČNI INTERNI-RANCI, POZOR!

Slovenska sekcija bivših polit. preganjancev (internirancev) javlja, da uraduje v soboto, dne 24. 7. in v nedeljo 25. 7. 1948 njen zastopnik v pisarni OF pri Kolerju v Železni Kapli.

Razgovarjalo se bo in dajalo pojasnila o vseh vprašanjih, ki se tičejo vaših interesov. Opozorjamo vse žrtve fašizma iz Železne Kaple in okolice, da te prilžnosti ne zamudijo.

LOJZE UDE:

PONATIS IZ „NOVEGA SVETA“

KDO JE BIL PRIPRAVLJEN BORITI SE ZA SAMOSTOJNOST AVSTRIJE?

V vrsto akcij, ki so čakale na vladni poziv, spada tudi akcija majorja Alexandra Eijlerja, šefa štaba republikanskega Schutzbunda, ki je v Dachau-u izjavil že parkrat omenjenemu Richardu Schimtzu, da je bil pripravljen, kljub februarju 1934, slediti njegovemu pozivu na oborožen odpor, vendar pa le v primeru, da bi šlo za boj proti nacistični avstrijski legiji, ki bi iz Nemčije vpadla v Avstrijo, ne pa tudi proti redni nemški vojski (prim. stran 191-193). Tudi sicer ta akcija ni mogla biti širše in resnejše zasnovana, ker tedanji načelnik socialistične stranke Seitz, kakor to izhaja iz njegovega pričevanja (stran 231), o njej očitno ni ničesar vedel.

Glede filofašističnega Heimatschutzja izjavlja Eduard Baar-Baarenfels, ki je bil po odhodu Starhemberga v inozemstvu v tej oktobra 1936 sicer razpuščen, dejansko pa še vedno obstoječi organizaciji, po činu najvišji, da je v kritičnih dneh po Berchtesgadenu »odredil, da bo v primeru, da bi v Avstriji sploh kdo nudil odpor, šel z njim, četudi s Schutzbundom« (str. 319); nič kaj iniciativna in bojevitva izjava torej in to prav od iste strani, ki se je, če izvzamemo močno nemško nacionalistično krilo te organizacije, predstavlja, nekaj kot glavna prostovoljna oborožena sila samostojne Avstrije.

A tudi eksekutiva je bila nezanesljiva

in močno prepojena z nacizmom, ali vsaj za boj proti kakršnikoli Nemčiji neuporabna. Feldmaršallajtnant Jansa Alfred, do Berchtesgadenu šef generalnega štaba avstrijske vojske, je v Schmidtovem procesu, vprašan, če mu je znano, da je bila vojska prepojena z nacional-socialističnim duhom, odgovoril sicer, da to mres; dokazoval pa je to trditev z besedami: »Vojska sloni na stebrih časti, dolžnosti, discipline in tovarštva« (stran 220). To se sliši prav lepo, a nič kaj prepričljivo. Mogoče je postavljati razne trditve, ker manjkajo še točnejši podatki iz arhivov avstrijske vojske in obveščevalne službe. Razprava proti petim oficirjem in enemu podčastniku bivše avstrijske vojske kot organizatorjem nacističnih celic v vojski (tkzv. nationalsozialistischer Soldatenring, NSR) pred Volksgerichtem v Celovcu februarja letos dokazuje, da je bila tudi avstrijska vojska že močno nacistična (prim. celovške liste »Volkswille«, »Die Neue Zeit« in »Volkszeitung« z dne 11. 12. in 13. februarja 1948.) (Dalje.)

Nekaj ugotovitev k novim cenam

V Slovenskem vestniku št. 42 od 26. junija 1948 smo zavzeli stališče k širokoustni kampanji, ki jo je vršila OeVP okoli novih cen kmečkimi pridelkom in med drugim poudarili, da je ureditev cen in njihova postavitev na zdravo podlago vsekakor zapoved časa in zahteva vseh kmetov in delavcev.

Med tem pa je sklenil ministrski svet avstrijske vlade nove cene kmečkimi pridelkom. Glasilo koroške deželne kmetijske zbornice »Kärntner Bauer« piše 15. 7. 1948 v svojem uvodniku z veliko demagogijo o teh novih agrarnih cenah in hvalisa »velike« zasluge, ki jih imata pri tem njegova naredbodajalca Gruber in Ferlitsch. Mimogrede bodi samo omenjeno da človek pretiruje resnico, da je nova ureditev cen delo OeVP za podpiranje veletrgovcev in prekupčevalcev, za izkoriščanje kmeta in delavca. Potemtakem je to najslabši propagandni šlager za OeVP med kmečkim prebivalstvom.

»Kärntner Bauer« piše k temu: »Ne samo za kmeta se je sedaj položaj mahoma izboljšal, temveč tudi za konzumenta, torej za vse ljudstvo«. Ta stavek zbuja celo kupico upravičenih dvomov v njegovo resničnost. Absolutno drži, da so odločilni ukrepi za ureditev sorazmerja cen in za izboljšanje situacije kmeta potrebni in nujni, prav tako pa neizpodbitno drži, da so nove agrarne cene samo pridobitev za veleposestnike, ki pridelajo na tisoče kg žita, nikakor pa ne za kmeta, predvsem ne za slovenskega.

Nove cene, ki za Koroško še niso dokončne, so po sklepu ministrskega sveta sledeče: Za rž in pšenico se plača polovica kontingenta po dosedanjih cenah (rž povprečno 0.51 S, pšenica povprečno 0.55 S), šele druga polovica kontingenta se zviša pri rži na 1.02 S in pri pšenici na 1.18 S za kg. K temu pride še tretja cena, to je kar odda kmet nad svoj predpisan kontingent; v tem slučaju se plača rž po 1.25 S in pšenica po 1.35 S za kg. Ječmen bo po 80 groš., oves po 70 grošev, koruza po 75 grošev za kg. Nad predpisani kontingent oddani ječmen se bo plačal po 2.— S za kg. Po lastni krivdi neizpolnjena oddaja žita se kaznuje z globo 1.50 S za vsak kg neoddanega žita. S tem, da naš kmet ni pridelovalec žita in ga ne pridelati niti dovolj za svoje potrebe, ter s tem, da bo pridelek letos zaradi pomanjkanja dobrega semena in gnojil lansko jesen in letos spomladi, kakor tudi ponekod za-

radi izredno slabega vremena v zadnjem času, zelo pičel, je jasno, da tukaj za njega ni izgledov za izboljšanje stanja. Cene krompirja so za julij določene po 80 grošev kg in bodo do septembra padle na 40 grošev za kg. Cene goveje živine se gibljejo med 2.36 in 4.86 S za vola, 2.36 in 4.06 S za krave, 3.06 in 4.16 za telice in bike in 3.50 in 5.80 za teleta na kg. Svinje so po 5.— do 6.— S, ovce 3.— do 3.60 S, konji po 2.— do 2.80 za kg. »Kärntner Bauer« pravi, da zaradi novih cen, razen v malih izjemah, konzument ne bo prizadet. Celotno zvišanje se bo krilo iz fonda ameriške pomoči. Ugotoviti pa moramo, da ta fond nastaja od zaslužka delavcev, katerim se organizirano vsiljuje blago iz ameriške pomoči v obliki konzerv, ovsenih kosmičev, »Schlafsackov«, odej in čevljev, s čemer se okrnlja domača produkcija in povzroča domača brezposelnost.

Kljub vsemu blufiranju z novimi agrarnimi cenami pa je kmet še v naprej prisiljen gospodariti v škodo svojega kmetijstva. Za primer naj bo povprečni posestnik z 7 do 8 glav živine nekje v Rožu ali Podjuni. Manjka mu ljudi za delo, s svojo družino kljub 15 urnem delu na dan ni v stanju, da v potrebni meri opravi vsa dela. Na kakšno izboljšanje gospodarstva v zadnjih letih ni mogel misliti, kajti v času, ko so drugi izboljševali svoje kmetije, je bil izpostavljen nacističnemu terorju, pozneje pa ni mogel ničesar kupiti. Da bi vsaj za silo prilagodil svojo kmetijo sodobnemu gospodarstvu, potrebuje mnogo dragih stvari. Tako potrebuje orodje za vsestransko uporabo (Vielfachgerät), ki stane 2000.— S, nadalje izruvač za krompir (Kartoffelroder), ki stane 1471.— S. Zato mora danes oddati najmanj 8000 kg krompirja. Marsikdo že leta potrebuje gnojilni sod, da bi boljše izrabil gnojilce. Tak sod s 600 litrov vsebine ga stane 1800 kg žita. Kosilnica, s katero bi tudi lahko žet svoje žito, ga stane 3400.— S. Sedaj govorijo o tem, da bo vsak kmet lahko napravil svojo Silo-napravo. Če upoštevamo, da potrebuje za to primerno slamoreznicco, ga stane takšna naprava okoli 6.500.— S, kar pomeni, da mora v ta namen prodati 1 vola, 2 kravi in 5000 kg krompirja. Navedli smo samo stvari, ki so nujne za olajšavo dela, za boljše izrabo krme in izboljšanje mlečnosti krav. Ze samo to presega zdaleka zmogljivost povprečnega kmeta, da ne omenjamo

sedanjo drago popravo gospodarskih in stanovanjskih poslopij, izboljšanje gnojil, nabavo umetnih gnojil in donosnejšega semena, nakup orodja, obleke in obutve ter visoke davke, ki zajedajo naše kmetije.

Če upoštevamo še to, da mora po naravnem socialnem zakonu imeti vsakdo človeku dostojno življenje, potem spoznamo v resnici, da sedanja kapitalistična oblast v Avstriji ne tepe in izkorišča samo delavca, temveč v ravno taki obliki, če ne še v večji meri tudi kmeta, ki se potji in dela od zore do mraka.

NA NAKAZNICE ZA ŽIVILA 43. DODELITVENE PERIODE DOBIMO NASLEDNJA ŽIVILA:

Dobi se:	k r u h			m e s o		m a s t					ovseni kosmiči		belo moko	Oma otrad.	Prevaljeni zdrob	magi	
	400 g	500 g	1000 g	200 g	300 g	70 g	140 g	180 g	280 g	350 g	250 g	500 g	750 g	2 Pak.	500 g	200 g	
1 Normalni oskrb. nad 18 let	3		1, 2, 16						5				4				6
2 Mladina od 12—18 let	3		1, 2, 16	15			17	5				18	4				6
3 Otroci od 6—12 let	3		1, 2					5					4				27
4 Otroci od 3—6 let	3		1, 2					5					4				27
5 Otroci do 3 let		1						5					4	26			
6 Delni samooskrb. z maslom nad 18 let	103		101102 116									104					106
7 Mladina od 12—18 let	103		101102 116	115							118	104					106
8 Otroci od 6—12 let	103		101102									104					127
9 Otroci od 3—6 let	103		101102									104					127
10 Otroci do 3 let		101										104	126				
11 Delni samooskrb. z mesom in maslo nad 18 let	203		201202 216									204					206
12 Mladina od 12—18 let	203		201202 216								218	204					206
13 Otroci od 6—12 let	203		201202									204					227
14 Otroci od 3—6 let	203		201202									204					227
15 Otroci do 3 let		201										204	226				
16 Delni oskrb. z maslom, mesom in maslo nad 18 let	303		301 302 316									304					306
17 Mladina od 12—18 let	303		301302 316								318	304					306
18 Otroci od 6—12 let	303		301302									304					327
19 Otroci od 3—6 let	303		301302									304					327
20 Otroci do 3 let		301										304	326				
25 Krušna nak. za samooskrb.			407 408 409									414					
27 Dodatna nakaznica za nastavljence				501 507		502 509					505 511						
28 Dodatna nakazn. za delavce	603 617 620				601 619		602 616				605 613						
29 Dodatna nakaznica za težke delavce			703 710 717 720	701 707 719 722				702 721									
30 Dodatna nakaznica za težake			803810 815817 820	801 807 819 822					802 821								
31 Nakaznica za bod. in doj. matere				901 902 903					905 906								909

Nadalje dobimo:

1400 g krompirja na odrezke 612 A, 615 A, 7112 S, 715 S, 812 Sst, 812 Sst; 500 g stročnic na odrezke 604 A in 618 A; 750 g stročnic na odrezke 704 S, 718 S, 804 Sst, 818 Sst; 500 g koruznega zdroba na odrezke 705 S, 724 S, 805 Sst, 824 Sst; 500 g bele moke na odrezke 910 M; na odrezke 3, 103, 203 in 303, označene z E, Jgd, K, in Klk, ki se glasijo na

400 g kruha, lahko dobimo namesto 400 g kruha 250 g kavinah nadomestkov; na tedenske odrezke I do IV nakaznice za krompir 43 — 46, ki so označeni s »43 E«, dobimo skupno 5600 g krompirja; — na tedenske odrezke I do IV nakaznice za krompir 43 — 46, ki so označeni s »43 Klst«, dobimo skupno 2800 g krompirja; na odrezke po 50 g kruha, ki so označeni z »W«, dobimo belo moko v razmerju 100:75.

Nevarnost koloradskega hrošča je tudi pri nas velika

Kakor poročajo, se letos koloradski hrošč razširja tudi po Avstriji. Iz poročil je razvidno, da je močno razvit v zapadnih pokrajinah Avstrije, na Tirolskem, Solnograškem in Zgornjem Avstrijskem, našli so ga pa tudi že na Štajerskem. Najnovejša poročila pravijo, da se je pojavil tudi že na Koroškem. Hrošč se silno hitro razvija. Ena sama samica odloži na leto povprečno 700 do 800 jajčec, iz katerih se po treh do dvanajstih dneh izležejo ličinke, ki še veliko požrešnejše kakor hrošči obje-

dajo listje krompirja. Ličinke dorastejo v dveh do treh tednih, padejo v zemljo in se zabubijo 3 do 30 cm globoko. Po sedmih dneh se razvije hrošček, ki prileze po nadaljnjih sedmih dneh na dan in se naseli spet na krompirjevem listju. Podrobni opis hrošča smo objavili v Slovenskem vestniku št. 34 od 29. maja 1948.

Preglejmo naše krompirjeve nasade in uničimo vsakega hrošča ali ličinko, da preprečimo v prihodnjem letu veliko škodo.

morala opreti na nekaj. Toda samo za trenutek, takoj nato si je opomogla. Ko je odtrgala roke z obraza, je bila vsa spremenjena. Bila je trdna, toda bila je nekam stara, utrujena.

»Tam gre oče«, je rekla otrokoma, »poznam ga po postavi. Vzemita rože in mu pojdita naproti. Ti, Jožica, ga lepo pozdravi in mu pokloni ta šopek, tudi ti, Lojze, ga lepo pozdravi in mu daj rože.«

»Pa vi ne greste z nama?« je vprašala Jožica.

»Jaz... jaz moram vse pripraviti doma,« je odvrnila mati. Gledala je za otrokoma, kako sta stopila na pot, ki vodi od ceste proti njihovu domu in še k trem drugim hišam za Robidovo, še enkrat se je ozrla po cesti, ki se je vila po dolinah in holmih in kjer je na vrhu te ceste stal njen mož Jakob Robida, ki se je vračal iz taborišča. Tam je stal in je govoril s staro Lizo Gorjančevno. Ženica je stopila tik njega in mu pripovedovala.

Marija je vedela, kaj pripoveduje. Kaj pa naj bi mu sicer pripovedovala, ako ne o njej?

Marija se je okrenila in hotela po svoji poti, po tisti poti, ki se je v njenih mislih natančno zasnovala, ne da bi o vsem tem sama razmišljala. Ves čas, kar je zvedela, da mož živi, da se bo vrnil, celo pa zadnje čase, ko je dobila sporočilo, da se že vrača, je imela občutek, kakor da nekdo drugi ob njej misli zanjo. Medtem ko se je ob samotnih večerih, ko sta otroka že spala, zaslanjala na eni strani v preteklost, na drugi pa v bodočnost, je imela vedno svojevrsten občutek, da nekdo stoji ob njej in mislil zanjo. (Dalje.)

ŽENA
MISKO KRANJEC

Na vrhu klanca, na beli cesti, ki se vije prek holmov, kakor bi raztegnil širok bel trak po zelenih poljih in travnikih, ter med zelenimi gozdovi se je pojavil visok na pol vojaško oblečen mož z nahrbtnikom na plečih, tam za trenutek postal, ker ga je zaustavila neka ženica, ki je prišla iz ob cesti stoječe hiše, postal pa je tudi, kakor bi se hotel razgledati: ko je prišel iz gozda, se je pred njim odprla prostrana, lepo valovita pokrajina s pisanimi njivami, kjer je le tu in tam ob meji stalo kako drevo. Na tem drevju so posedali divji golobi in se v jatah spuščali na prosišča, zakaj bilo je že visoko vroče poletje. Na desno je mož zagledal med jablanami lep kmečki dom, ki se je rahlo skrival med jablane. Bele stene in

rjava opečena streha so ga pozdravljali: bil je njegov dom.

Jakob Robida se je nasmehnil srečen: po treh letih taboriščnega življenja in vročih sanj je zdaj naposled stal pred ciljem, bil je doma. Gledal je samo še, kdaj se prikaže na klanec njegova žena in ob njej njuna otroka. Ako so ti živi, potem bo Jakob vendarle lahko živel novo srečnejše življenje.

Otroka in žena so bili živi in so ta trenutek vsi trije zagledali moža na vrhu klanca, na kraju, kjer se cesta prvič prikaže očem.

Ko je Marija Robidova, ki je stala pod jablano poleg svojih otrok, zagledala moža na vrhu klanca, je prebledela in vsa vzdrhtela. Z rokami si je za trenutek zakrila oči in čutila, da bi se

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Frano Petek, Vellkovec. Glavni urednik: Dr. Franci Zwitter, odgovorni urednik: Franci Ogris, oba Celovec, Salmstraße 6, uprava: Celovec, Völkermärkte Straße 21. Doplaci se naj pošljejo na naslov: Celovec (Klagenfurt), Postamt 1., Post-selilsteßach 272. Tiska: »Kärntner Volksverlag G. m. b. H.«, Klagenfurt, 10.-Oktober-Strasse 7.